

ТЕМА. ЗДІБНОСТІ, ТЕМПЕРАМЕНТ, ХАРАКТЕР





План

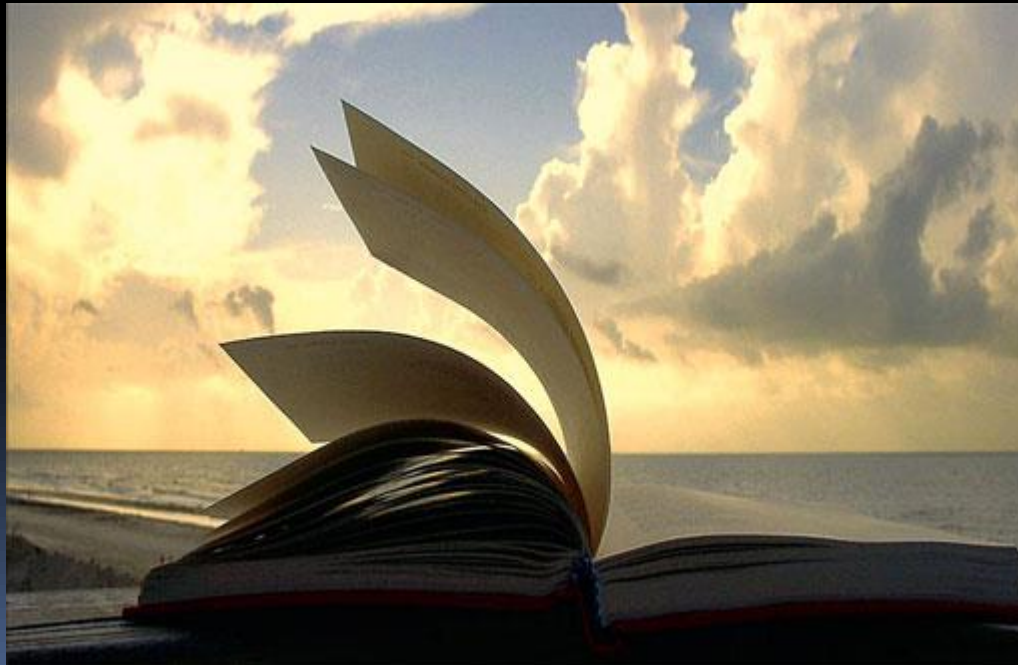
- 1. Характеристика здібностей.
 - 2. Темперамент.
 - 3. Поняття про характер.
 - 4. Структура характеру.
- 

1. Характеристика здібностей.

Здібності - це індивідуально-психологічні особливості людини, які відповідають умовам успішного виконання тієї чи іншої діяльності, а саме - набуття знань, умінь і навичок; використання їх у праці.



Виділяють два рівні розвитку здібностей: *репродуктивний* та *творчий*. Людина, яка знаходиться на *репродуктивному* рівні розвитку здібностей, виявляє високі уміння засвоювати знання, оволодівати діяльністю і здійснювати її відповідно до зразка, що пропонується. На *творчому* рівні розвитку здібностей людина створює нове, оригінальне. Зазначені рівні розвитку здібностей не слід вважати незмінними, оскільки кожна репродуктивна діяльність містить елементи творчості, а творча діяльність включає репродуктивну, без якої вона не може здійснюватися.





Найвищий рівень розвитку і прояву здібностей позначають поняттями *талант* і *геній*. Талановиті і геніальні люди досягають в теорії і практиці нових результатів, які мають велике значення для суспільства. Проте, між поняттями *талант* і *геній* існує відмінність. Талановиті люди створюють нове у межах вже визначених ідей, напрямів, способів досліджень. Геніальна людина відкриває принципово нові шляхи в галузі наукових досліджень, виробництва, мистецтва тощо.



Крім рівнів в психології розрізняють *загальні й спеціальні* здібності. *Загальні здібності* забезпечують відносну легкість і продуктивність у засвоєнні знань і виконанні різних видів діяльності. Під *спеціальними здібностями* розуміють психологічні особливості індивіда, які дають можливість успішно виконувати певні види діяльності (музика, математика, лінгвістика тощо).





Отже, під здібностями розуміють ті психічні властивості та якості людини, які виступають необхідною умовою успішного виконання конкретного виду діяльності.



**2. ТЕМПЕРА́МЕНТ — ВРОДЖЕНА
(БІОЛОГІЧНО ЗУМОВЛЕНА) І
НЕЗМІННА ВЛАСТИВІСТЬ ЛЮДСЬКОЇ
ПСИХІКИ, ЩО ВИЗНАЧАЄ РЕАКЦІЇ
ЛЮДИНИ НА ІНШИХ ЛЮДЕЙ ТА НА
ОБСТАВИНИ.**

- **Холеричний темперамент**

- Люди цього темпераменту швидкі, надмірно рухомі, невірноважені, збудливі, всі психічні процеси протікають у них швидко, інтенсивно. Переважання збудження над гальмуванням, властиве цьому типу нервової діяльності, яскраво виявляється в нестриманості, поривчастої, запальності, дратівливості холерика. Звідси і виразна міміка, кваплива мова, різкі жести, нестримані рухи. Відчуття людини холеричного темпераменту сильні, звичайно яскраво виявляються, швидко виникають; настрій іноді різко міняється. невірноваженість, властива холерику, яскраво зв'язується і в його діяльності: він іззбільшенням і навіть пристрастю береться за справу, показуючи при цьому поривчасту і швидкість рухів, працює з підйомом, долаючи труднощі. Але у людини з холеричним темпераментом запас нервової енергії може швидко виснажитися в процесі роботи і тоді може наступити різкий спад діяльності: під'їм і натхнення зникають, настрій різко падає. В спілкуванні з людьми холерик допускає різкість, дратівливість, емоційну нестриманість, що часто не дає йому можливості об'єктивно оцінювати вчинки людей, і на цьому ґрунті він створює конфліктні ситуації в колективі.





холерики

- **Флегматичний темперамент**

- Людина цього темпераменту повільна, спокійна, некваплива, урівноважена. В діяльності проявляє ґрунтовність, продуманість, завзятість. Він, як правило, доводить почате до кінця. Всі психічні процеси у флегматика протікають як бисповільнено. Відчуття флегматика зовні виражаються слабо, вони звичайно невиразні. Причина цього - врівноваженість і слабка рухливість нервових процесів. У відносинах з людьми флегматик завжди рівний, спокійний, в міру товариський, настрої у нього стійкий. Спокій людини флегматичного темпераменту виявляється і відносно нього до подій і явищ життя флегматика нелегко вивести з себе і зачепити емоційно. У людини флегматичного темпераменту легко виробити витримку, холонокровність, спокій. Але у флегматика слід розвивати бракуючі йому якості - велику рухливість, активність, не допускати, щоб він проявляв байдужість до діяльності, млявість, інертність, які дуже легко можуть сформуватися в певних умовах.



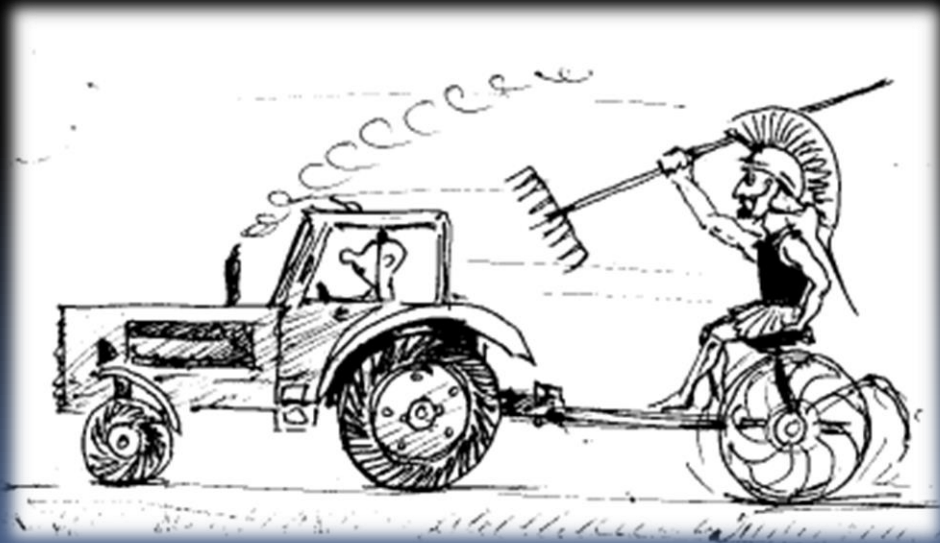


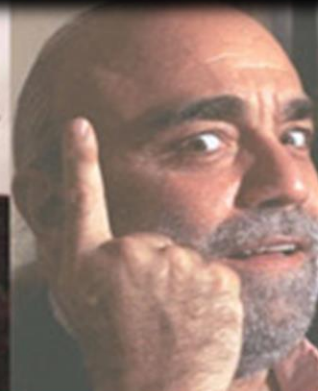
Psychotype.ru

флегматики

■ Сангвіністичний темперамент

- Сангвінік швидко сходиться з людьми, життєрадісний, легко переключатися з одного виду діяльності на іншій, але не любить одноманітної роботи. Він легко контролює свої емоції, швидко освоюється в новій обстановці, активно вступає в контакти з людьми. Його мова гучна, швидка, виразна і супроводжується виразними мімікою і жестами. Але цей темперамент характеризується деякою подвійністю. Якщо подразники швидко міняються, весь час підтримується новизна і інтерес вражень, у сангвініка створюється стан активного збудження, і він проявляє себе як людина діяльна, активна, енергійна. Якщо ж дії тривалі і одноманітні, то вони не підтримують стану активності, збудження і сангвініка втрачає інтерес до справи, у нього з'являється байдужість, нудьга, млявість.



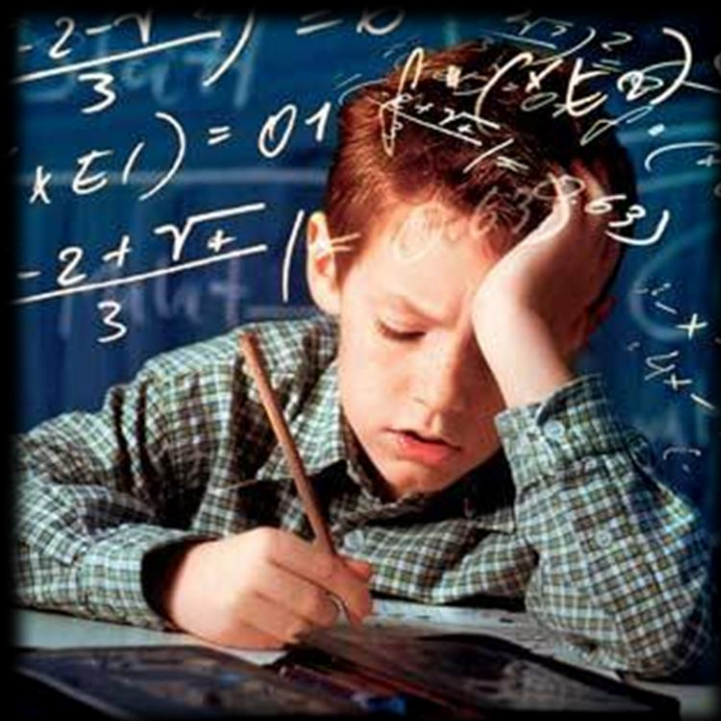


САНГВИНИКИ

- **Меланхолійний темперамент**

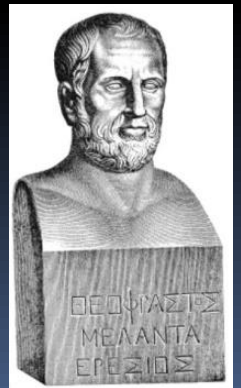
- У меланхоліків поволі протікають психічні процеси, вони насилу реагують на сильні подразники; тривала і сильна напружавикликає у людей цього темпераменту сповільнену діяльність, а потім і припинення її в роботі меланхоліки звичайно пасивні, часто мало зацікавлені. Відчуття і емоційні стани у людей меланхолійного темпераменту виникають поволі, але відрізняються глибиною, великою силою і тривалістю; меланхоліки легко уразливі, важко переносять образи, засмучення, хоча зовні всі ці переживання у них виражаються слабо. Все нове, незвичайне викликає у меланхоліків гальмівний стан. Але в звичній і спокійній обстановці люди з таким темпераментом відчують себе спокійно і працюють дуже продуктивно. У меланхоліків легко розвивати і удосконалювати властиву їм глибину і стійкість відчуттів, підвищену сприйнятливості до зовнішніх дій.





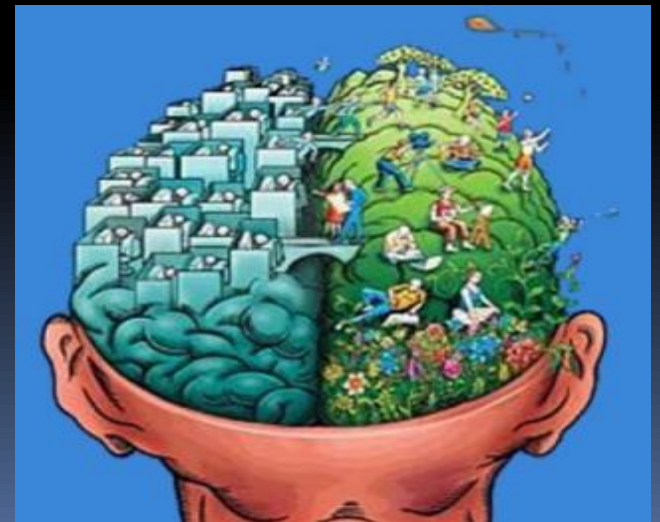
3. Характер - це

- (з грецької ознака, відбиток, чеканка, введений Теофрастом) складна сукупність стійких індивідуальних властивостей людини, що виявляються в діяльності, поведінці, у ставленні до колективу, до інших людей, до праці і до самої себе.



Фізіологічну основу характеру становить:

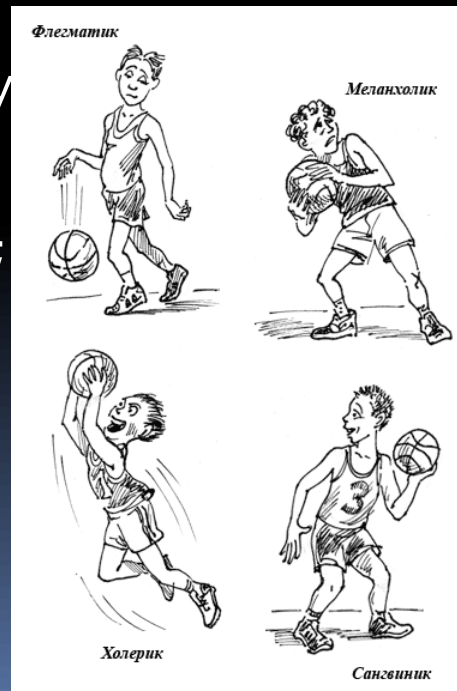
- Сума стійких тимчасових нервових зв'язків, що утворюються в корі головного мозку в процесі набуття життєвого досвіду.



3. Структура характеру



- 1) Спрямованість;
- 2) Переконання ;
- 3) Розумові риси (виявляються в розсудливості, спостережливості і поміркованості) ;
- 4) Емоції ;
- 5) Воля (визначає силу і твердість характеру)
- 6) Темперамент ;
- 7) Повнота ;
- 8) Цілісність (визначає єдність слова і діла) ;
- 9) Визначеність ;
- 10) Сила.



Основні риси характеру



- Ставлення до праці (акуратність, сумлінність, дисциплінованість, організованість);
- Ставлення до інших людей (колективізм, індивідуальність, егоїзм, скупість, доброта);
- Відношення до самого себе (самокритичність або завищена самооцінка, скромність чи високо мірність);
- Прояв вольових якостей (самостійність чи підпорядкованість, нестриманість чи витримка, сміливість чи боягузтво).





Дякую за увагу!